

**ZNANSTVENI I STRUČNI OPUS
PROFESORA VJEKOSLAVA ŠTEFANIĆA
(Povodom 70-godišnjice života)**

Marija Pantelić

Već se preko 40 godina u našoj naučnoj javnosti susreće ime jednoga znanstvenog radnika s otoka Krka koji upravo završava 70-godišnjicu života, a to je profesor Vjekoslav Štefanić. Da se tim povodom o njemu progovori u prvom broju Krčkog zbornika, nije razlog samo to što je rođen na Krku nego još više to što je dobar dio njegove znanstvene i kulturne djelatnosti povezan s Krkom, odnosno s njegovom kulturnom baštinom, koju je otkrivao znanstvenoj javnosti i koja je njegovoj djelatnosti poslužila kao most za prijelaz na obrađivanje drugih hrvatskih i općeslavističkih znanstvenih problema, kojima je obogatio našu znanost.

Širok spektar tematike i količina njegova znanstvenog i stručnog rada pokazuje 146 pozicija njegove bibliografije, koju prilažemo ovom članku; najprije ćemo sintetizirati Štefanićeve biografske podatke i naučnoistraživački rad i zasluge.

Rođen u Drazi Bašćanskoj na Krku 25. travnja 1900. godine, prima solidnu klasičnu naobrazbu na gimnaziji u Košljunu, Zadru i Varaždinu, gdje polaže veliku maturu. Za studij na zagrebačkom sveučilištu odabire slavistiku i romanistiku (talijanski jezik i književnost); ovdje u roku od 1921. do 1925. apsolvira i postiže diplomu filozofskog fakulteta. Kao srednjoškolski nastavnik boravi od 1926. god. u Ogulinu, zatim u Krku (1928—1932), Čupriji, Karlovcu, a već god. 1933. dolazi u Zagreb, hrvatski kulturni centar, snabdjeven bibliotekama, arhivima i znanstvenim institucijama. Tu stalno radi kao profesor na srednjim školama, uz prekid od 7 mjeseci provedenih na studijskom boravku u Rimu 1938—39. godine. Od 1941. do 1945. radi u uredništvu Hrvatske enciklopedije kao suurednik za hrvatsku književnost i jezični korektor. Uz to je bio god. 1944—1945. nastavnik hrvatske književnosti na Visokoj pedagoškoj školi u Zagrebu. Od 1946—1948. god služi opet na srednjim školama u Zagrebu, a u rujnu 1948. prelazi u Historijski institut Jugoslavenske akademije u svrhu proučavanja glagoljskih rukopisa u Akademijinu arhivu, a tu je bio i nastav-

nik glagoljske paleografije. God. 1961. postaje v.d., a početkom 1962. direktor Staroslavenskog instituta u Zagrebu, gdje ostaje do svoje penzije god. 1967.

Za vrijeme studija Štefanić se silom prilika bavio prevodenjem, a pomalo i književnim radom, no otkad je ušao u nastavničko zvanje, napustio je takvo zanimanje i dao se na znanstvenoistraživački rad. Sav je taj rad bio odricanje, jer je u nj ulagao vrijeme što mu je preostajalo od školsko-pedagoških obaveza. Istom kad je ponovno proradila Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti i Štefanić prešao u njen institut, mogao se punom snagom posvetiti svojim omiljelim temama i studijama, osobito iz područja hrvatske glagoljske pismenosti i književnosti.

Tom radu postavio je Štefanić temelje za svojega boravka u Krku. Premda taj rad nije isprva bio usmjeren određenim programom, ipak je od početka glavni njegov interes determinirao krčki teren, tj. njegovo kulturno, u prvo mredu glagoljsko naslijeđe. Stoga istražuje po arhivskim fondovima gdje god ih je bilo, pa i u zakucima privatnih kuća, a naravno najviše u biskupskom i kaptolskom arhivu u Krku, te po samostanima i župama otoka. Općinski arhivi nisu pružali stare građe. Takvim sabiranjem naučne građe Štefanić se nije više prestao baviti tokom cijeloga daljnjeg života, i to i u zagrebačkim nalazištima, i u Rijeci, Kopru, Ljubljani, Splitu, Rabu, Lošinj, i posebno ponovno na Krku. Njegove su se bilježnice punile, a iz njih su se rađale rasprave, izdanja tekstova, opširni opisi glagoljskih rukopisa i drugi oblici naučnih publikacija. Iako u tom radu ima raznolikosti u izboru tema i u pristupu, ipak iz njega izbija osnovna težnja: najprije inventirati i identificirati kulturnu baštinu, a onda praviti sinteze. Ta je zamisao proizlazila iz spoznaje da mi nemamo organiziranih znanstvenih akcija iz kojih bi proizašla fundamentalna pomoćna djela za znanstveni rad, kao što bi bile: bibliografije, biografski leksikoni, katalozi rukopisa, iscrpne historije književnosti i jezika itd. Takva se težnja na kraju ispoljila u organiziranju sistematskog katalogiziranja rukopisa i arhivske građe, koje bi se provodilo iz jednog centra, Historijskog instituta u Zagrebu. Akcija je imala djelomično uspjeha: iz nje su izašli (da spomenemo samo ono što je štampano) popisi i opisi ćirilskih rukopisa iz pera profesora Vladimira Mošina (*Ćirilski rukopisi Jugoslavenske akademije*, 1952. i 1955, kao i opisi mnogih drugih ćirilskih fondova), opisi glagoljskih rukopisa Vj. Štefanića (osobito *Glagoljski rukopisi otoka Krka*, 1960. i *Glagoljski rukopisi Jugoslavenske akademije*, I dio, 1969) i Štefanić-Košuta: *Arhiv bivše osorske biskupije*, *Starine JAZU* 43, god. 1952. Za karakterizaciju rada prof. Štefanića najvažnija su svakako dva spomenuta djela, tj. o glagoljskim rukopisima otoka Krka i o glagoljskim rukopisima Jugoslavenske akademije (drugi dio još se doštampava) jer su u njima detaljno opisani glagoljski rukopisi dvaju najvećih nalazišta glagoljskih rukopisa u Jugoslaviji, pa je tim izdanjima dana čvrsta podloga za znanstvenu eksploataciju glagoljskih rukopisa sa sviju naučnih aspekata: lingvističkih, književnih, kulturnohistorijskih, pa čak i ekonomskih. Nastojanja internacionalne slavistike da se izrade katalozi svih slavenskih rukopisa na svijetu dobila su u izvedenim djelima temeljit prilog.

Kad smo već kod teme o glagoljici, istaknimo odmah da je to glavno područje Štefanićeva interesa od mladih dana do danas i da je u njegovoj svijesti prisutna gotovo ravna linija od dana kad je kao dječak u svojoj seoskoj crkvi slušao glagoljaško pjevanje i ogledavao s pritajenim divljenjem zagonetna glagoljska slova misala, pa do dana kad je kod nas postao učiteljem glagoljske paleografije, piscem mnogih monografija i na kraju piscem sinteze srednjovjekovne hrvatske pismenosti u knjizi: *Hrvatska književnost srednjega vijeka*. Uz taj je interes uvijek bio prisutan elemenat patriotizma kao nerazdruživ kohezion i faktor u funkciji hrvatskog glagolizma. Ipak taj patriotski interes nije u njegovu radu nikad deformirao solidnu znanstvenu metodu.

Na toj su se liniji nizale studije i izdanja tekstova, od kojih su znatnije: *Fragmenat glagoljske notarske knjige Ivana Mantakovića, bašćanskog notara iz god. 1526. i 1527* (1934); *Knjige krčkih glagoljaša u XVI stoljeću* (1935), u kojima se daje materijal za reformatorsku i protureformatorsku borbu na Krku; *Ivan Kraljić i njegov glagoljski rječnik* (1940), u kojem je prikazan rukopisni rječnik ovoga dubašnjanskog sljedbenika Matije Karamana; *Jedna hrvatskoglagoljska inkunabula* (1951), u kojoj su prikazani fragmenti prvoga štampanog glagoljskog brevijara iz 1491; *Glagoljski notarski protokol iz Draguča u Istri* (1952), u kojem je izdan tekst dragučkog notara i drugi glag. spomenici Draguča; *Glagoljica u Rijeci* (1954), u kojoj je prikazana iscrpna povijest glagoljanja u gradu Rijeci; na tu raspravu nadovezuje se druga s originalnim novim podacima o riječkom glagolizmu, tj. *Riječki fragmenti — glagoljica u riječkoj općini* (1961); *Dvije frankopanske glagoljske darovnice pavlinima* (1954); *Još tri glagoljske isprave bašćanskog notara Mantakovića iz god. 1514. i 1527* (1954); *Bašćanska ploča*, o kojoj je pisao u nekoliko navrata, ali najiscrpnije u Enciklopediji Jugoslavije I (1955); *Glagoljaši u Kopru* (1956), opsežna rasprava o dokumentima glagoljaša trećoredaca u Kopru; *Splitski odlomak glagoljskog misala starije redakcije* (1957) s opsežnom studijom o fragmentu iz poč XIII st. vjerojatno iz Bosne; *Glagoljski zapis u Čajničkom evanđelju i u Radosavljevu rukopisu* (1958), također o problematici glagoljice u Bosni; *Glagoljski Transit svetog Jeronima u starijem prijevodu* (1964) o problemima ovog teksta kod glagoljaša i kultu sv. Jeronima kod nas.

U nekim od spomenutih radova Štefanić je prešao na širu problematiku hrvatskog glagolizma, a posebno u radovima: *Novija istraživanja o Kločevu glagoljašu* (1953), *Kločev glagoljaš i Luka Rinaldis* (1955) — o starom fragmentu poznatom pod imenom Glagolita Klozianus, koji je bio svojina Ivana Frankopana na Krku; *Problem rječnika južnoslavenskih redakcija staroslavenskog jezika* (1962) i *Tisuću i sto godina od Moravske misije* (1963) gdje se daje historijski pregled rada Ćirila i Metodija i njihove tradicije kod Hrvata; *Prvobitno slavensko pismo i najstarija glagoljska epigrafika* (najprije na makedonskom u zborniku *Slovenska pismenost — 1050-godišnjina na Kliment Ohridski 1966*, zatim na hrvatskom 1969. u *Slovu*). Opću glagoljsku problematiku obrađuje i u referatu na simpoziju »Glagoljica — jedanaest stoljeća jedne velike tradicije« u Zagrebu 1969: *Determinante hrvatskog glagolizma*. Glagoljsku

paleografsku problematiku tretira Štefanić u mnogim radnjama, ali posebno u radnji: *Die glagolitische Kursivschrift* (1966), u kojoj je dan sistematski prikaz razvitka posebno glagoljskog kurzivnog pisma, a sličan je sintetičan prikaz i u uvodu Glagoljskih rukopisa JAZU.

Kako se već iz dosadašnjeg pregleda može uočiti, splet Štefanićeve tematike širi se na različite naučne discipline: slavističke, arhivističko-paleografske, historijske i etnografske prirode. Stoga se i njegova metoda rada sastoji u osvjetljavanju predmeta sa sviju aspekata i u uklapanju u historijski ambijent. Potvrda su za to i radovi s područja hrvatske književne povijesti. Prvi rad te kategorije i uopće prva njegova štampana naučna radnja je: *Jedno nepoznato hrvatskog prikazanje* (1930), u kojoj je otkrio i publicirao duhovnu dramu o navještenju Marijinu Ivana Zadrana, štampanu god. 1647. (nađenu u Drazi Bašćanskoj). Iz drago-bašćanskog je rukopisa i *Dopuna skazanja Od rojenja Gospodinova* (1932), kao i *Salamunova pisma (moralistička pjesma)* (1949). Vrijedno je osobito izdanje: *Petar Zoranić, Planine* (1942), u kojem je pored instruktivnog uvoda izdano za nas već klasično Zoranićevo djelo s dobrim komentarom i rječnikom. Slično je i jubilarno izdanje: *Marko Marulić, Judita* (1950) s popratnim komentarom, rječnikom i člankom o izdanjima Marulićeve Judite; isto je ponovno štampano 1968. Prilog Marulićevoj problematici, identificiraju njegova pjesničkog opusa, predstavlja rasprava: *Još Marulićevih stihova*, koja je izašla u jubilarnom zborniku naučnih radova posvećenih Maruliću. Manjih članaka i ne spominjemo. Osobito je priličan broj članaka napisan u enciklopedijama, od kojih su neki vrijedni prilozi, kao što je npr. *Biblija staroslavenska i hrvatska, Karaman Matej i Levaković Rafael* u Enciklopediji Jugoslavije. Vrlo su interesantni prilozi našoj kulturnoj književnoj povijesti studije i izdanja nekoliko starih kršćanskih nauka kao što je *Bellarmino-Komulovićev* (1938), *Jakov Ledesma i njegov Nauk karstianski 1583.* (1938) ćirilsko izdanje za dubrovački kraj, i *Bellarmino-Kašićev Nauk* (1941). Posebno mjesto zauzima jedna gramatološka radnja. Kad je u Rimu pronašao jednu latinsko-hrvatsku gramatiku u redakciji Jakova Mikalje iz 1637, Štefanić je napisao studiju: *Alvaresova latinska gramatika među Hrvatima* (1940) koja, između ostalog, rješava i pitanje odnosa prema Kašićevoj i prema Bohorićevoj gramatici.

Što se posebno tiče otoka Krka, koji je prisutan u mnogim već spomenutim radnjama ne samo u naslovima nego i u tekstu (kao što su npr. *Glagoljski rukopisi Jugoslavenske akademije* — u kojima ima obilje podataka s Krka), navest ćemo nekoliko priloga koji se ne mogu mimoći kad se gradi kulturna historija otoka. Vremenski je prvo bilo štampano predavanje o 10-godišnjici krčke gimnazije »*Historijski podaci o srednjoj školi u Krku*« (1931). Zanimljivih historijskih podataka donio je Štefanić u manjim člancima kao što su: *Iz prošlosti otoka Krka* (1932); *Uskoci na Krku* (1932); *Interesovanje krčkih glagoljaša za izdavanje glagoljskih knjiga god. 1609.* (1932); *Sujevjerje na Krku u 16. i 17. vijeku* (1933) s arhivskim podacima; *Povijest crkve sv. Vida kraj Dobrinja* (1939) s ispravom iz god. 1100; *Nikola Brozić* (1941), izdavač glagoljskog brevijara. Među ovim priložima vrlo je bogata podacima rasprava: *Opatija*

sv Lucije u Baški i drugi benediktinski samostani na Krku (1936), u kojoj je prema arhivskoj građi prikazana povijest sviju benediktinskih samostana koji su negda postojali na Krku. Drugi, također bogat prilog, koji osvjetljuje krčko kulturno naslijeđe jeste knjiga: *Narodne pjesme otoka Krka* (1944), u kojoj je uz uvod o narodnoj pjesmi na Krku objelodanjen najveći broj od starine sačuvanih pjesama, bilo to iz stare zbirke Vrbančanina Josip Antuna Petrisa iz god. 1851, bilo iz zbirke pjesama što ih je nekoliko godina kasnije u Dobrinju sabrao Ivan Črnčić, bilo iz kasnijih izvora. Na ovu se knjigu nadovezuje drugi tradicijom sačuvani etnografski i historijski materijal iz Vrbnika što ga je ostavio u rukopisu isti J. A. Petris: *Nike uspomene starinske*, a izdao štampom prof. Štefanić zajedno s ondašnjim župnikom u Vrbniku Ivanom Grškovićem (1953); Petrisov tekst zajedno sa Štefanićevim uvodom i bilješkama dragocjen je materijal i za Vrbnik i za cijeli otok. Otoka Krka i njegova glagolizma tiče se i najnoviji Štefanićev rad, koji je štampan u ovom prvom broju Krčkog zbornika: *Dobrinjski pjesnik-glagoljaš Ivan Uravić*.

Udio prof. Štefanića u osnivanju i razvitku Staroslavenskog instituta u Zagrebu ovdje napose ističemo. Kad je msgr. dr Svetozar Ritig pregnuo da ostvari svoje davne planove na oživljavanju Staroslavenske akademije koja je djelovala u Krku 1902—1928, a onda se pridružila Bogoslovskoj akademiji u Zagrebu kao njen Staroslavenski odsjek, našao je u prof. Štefaniću i prof. Hammu svoje glavne suradnike. U stvari, Štefanićev kontakt s msgr. Ritigom datira od 1933, kad ga je on kao pročelnik Staroslavenske sekcije pozvao na suradnju u planiranom *Vjesniku* iste sekcije. Da bi se nadovezalo na stare tradicije, prof. Štefanić je za taj *Vjesnik* napisao opširan historijat Staroslavenske akademije i njene naučno-izdavačke djelatnosti. Ali kako do štampanja *Vjesnika* nije došlo i kako na došli ratni vihor nije davao nade da će do toga skoro doći, prof. Štefanić je svoju raspravu: *Staroslavenska akademija u Krku* štampao 1944, završivši je ovim riječima: »Stoga izlazi ova kronika Staroslavenske akademije istom sada da njome ujedno završimo jedan lijepi list hrvatske kulturne povijesti, posebno otoka Krka, ne bi li poslužio ujedno kao poticaj za novi rad mlađoj generaciji kad nastupe za te nove mogućnosti«. Kad su te nove mogućnosti nastale, moralo se napustiti ime Akademije i misao o njenom pravnom kontinuitetu s krčkom, te je dr Ritig 1952. osnovao Staroslavenski institut kao novu ustanovu. Prof. Štefanić mu je od početka bio redovit član i urednik njegovih »*Radova*«, a nakon odlaska prof. Hamma u Beč preuzeo je i uredništvo »*Slova*«. Kroz cijelo je vrijeme prof. Štefanić živo učestvovao na podizanju Instituta na vlastite noge, pa je stoga bilo prirodno da poslije smrti osnivača dra Ritiga prof. Štefanić bude izabran, u jesen 1961. god., za vršioca dužnosti, a u proljeće 1962. god. za direktora Staroslavenskog instituta. Taj je izbor pozdravio u javnosti dr Ivan Esih riječima: »Došao je pravi čovjek na pravo mjesto« (Novi list, 29. srpnja 1962, str. 6).

Prof. Štefanić je, naime, svojim dugotrajnim i upornim radom obogatio našu znanost tolikim novim znanstvenim spoznajama da se posljednjih decenija popeo na vrhunsko mjesto na polju hrvatske medievalistike. Svojim širokim horizontom znanstvenog interesovanja mogao je i kao

direktor i kao redaktor okupiti kadar mladih ljudi koje znanstveno usmjeruje i formira. Pod njegovim rukovođenjem Institut je stekao određenu individualnost i planski razvitak, s težištem na proučavanju fenomena hrvatskog glagolizma u cijelome njegovu historijskom toku i sa sviju aspekata. Institutski zadaci kao i individualni znanstveni napori obavljaju se u neposrednom kontaktu, po savjetima i uputama prof. Štefanića.

Posebno zaslužuje pažnju njegov redaktorski postupak. Mnogi radovi institutskih izdanja »Slovo« i »Radovi« dotjerani su njegovim primjedbama i sugestijama. Njemu je važan svaki detalj koji vodi do što stvarnijeg rješenja problema. Njegovo udublјivanje u priloge institutskih izdanja uvijek je temeljito, pa su njegove primjedbe oko moderiranja, oko ocjene vrijednosti pojedinih argumenata tako istinske, logične i objektivne da je svaki autor, naročito početnik, ohrabren da se nakon njegova revidiranja može svojim radom predstaviti znanstvenoj javnosti.

U institutskim izdanjima objelodanjene su ne samo već spomenute znanstvene rasprave, nego i nekrolozi (među kojima se ističe iscrpnošću nekrolog msgru dru Svetozaru Ritigu (1961), osnivaču Staroslavenskog instituta), te recenzije i prikazi, a zaslužuje da se posebno spomene njegovo izdanje referata prof. Ivana Milčetića o Berčićevoj glagoljskoj ostavštini u Lenjingradu, koji je bio ostao u konceptu (Radovi Staroslav. instituta 2).

Premda je znanstveni rad prof. Štefanića bio pretežno istraživačkog, odnosno analitičkog i pozitivističkog karaktera, on je dao i zapaženih sinteza. Takav je npr. presjek ćirilmetodske tradicije kod Hrvata u jubilarnom članku: »Tisuću i sto godina od Moravske misije« prigodom proslava 1100-godišnjice dolaska Solunske braće u Moravsku; o 1100-godišnjici smrti Konstantina Ćirila (1969) iznosi probleme hrvatskog glagoljštva u referatu: *Determinante hrvatskog glagolizma* na simpoziju u Zagrebu.

Rezime svojih istraživanja i vrhunsko poznavanje hrvatske najstarije književnosti predstavio je prof. Štefanić široj hrvatskoj javnosti u uvodu knjige: *Hrvatska književnost srednjega vijeka*, koji je štampan na čelu bogate hrestomatije iz hrvatske književnosti što ju je izradio uz suradnju članova Staroslavenskog instituta: Biserke Grabar, Anice Nazor i Marije Pantelić. Ova će knjiga poslužiti kao vrlo dobar priručnik za najstariju hrvatsku književnost, jer se tu nalaze i mnogi još neobjavljeni glagoljski tekstovi prilagođeni transliteracijom, opremljeni notama i rječnikom. Tako je ostvaren duboki presjek srednjeg vijeka hrvatske pismenosti. Tu su ušle sve srednjovjekovne književne vrste od prvih prevodilačkih pokušaja za crkvene potrebe, zapisa u kamenu do ritmičke proze, legenda, apokrifa, mirakula, amuleta, prvih primjera pjesništva, srednjovjekovnih romana, drama itd. U ovoj su se knjizi po prvi put našli zajedno najstariji književni hrvatski tekstovi u sva tri pisma: latinici, glagoljici i zapadnoj ćirilici (bosančici).

Premda su rad i djelovanje prof. Štefanića bili tihi i skromni, ipak mu je hrvatska kulturna javnost odala priznanje: god. 1966. nagrađen je

republičkom nagradom za životno djelo. I prigodom veliki dana proslavâ 300-godišnjice zagrebačkog Sveučilišta izabrao ga je Filozofski fakultet počasnim doktorom toga najvišega foruma znanosti i kulture u Zagrebu.

O 70-godišnjici plodnoga života žele prof. Štefaniću njegovi učenici, suradnici i prijatelji mirne dane s boljim zdravljem — da nas može obdariti novim radnjama s područja hrvatske kulturne, napose glagoljaške prošlosti, a koje leže u njegovim nedovršenim konceptima i prikupljenoj građi.

BIBLIOGRAFIJA

znanstvenih i stručnih radova Vj. Štefanića*

1930

- 1) *Jedno nepoznato hrvatsko prikazanje*. Nastavni vjesnik 38, Zagreb 1930, 56—69, 183—187, 234—244.

1931

- 2) *Historijski podaci o srednjoj školi u Krku*. Izvještaj Realne gimnazije u Krku za god. 1930—31, 1—16.

1932

- 3) *Iz prošlosti otoka Krka*. Obzor (1932), br. 197—199.
- 4) *Dopuna skazanja »Od rojenja Gospodinova«*. Nastavni vjesnik 41, (1932), 40—44.
- 5) *Ivan Črnčić*. Obzor (1932), br. 4.
- 6) *Vodič »Otok Krk«*. Obzor (1932), 8. VII.
- 7) *Uskoci na Krku*. Obzor (1932), 23. XI.
- 8) *Pred kraljevskom pločom u Baški*. Obzor (1932), 19. VIII.
- 9) *Interesovanje krčkih glagoljaša za izdavanje glagoljskih knjiga god. 1609*. Nastavni vjesnik 41 (1932—33), 201—204.

1933

- 10) *Mletački popisi hrvatskih knjiga*. Obzor (1933), br. 54.
- 11) *Hrvatski otoci*. Obzor (1933), br. 89.
- 12) *Ivan Milčetić*. Obzor (1933), br. 215—217.
- 13) *450-godišnjica prve hrvatske štampane knjige*. Obzor (1933), br. 214.
- 14) *Jedan primjerak prve slovenske štampane knjige*. Glasnik profesorskog društva knj. 14, 1933, 361—365.
- 15) *Lirika D. Ranjine i D. Zlatarića*. Obzor (1933), 13. XII.

1934

- 16) *Fragmenat glagoljske knjige Ivana Mantakovića, bašćanskog notara iz god. 1526. i 1527*. Vjesnik Drž. arhiva u Zagrebu VI, 1934, 1—36.

- 17) *Sujevjerje na Krku u 16. i 17. vijeku*. Zbornik za narodni život i običaje knj. 29, Zagreb 1934, 228—232.
- 18) *Bašćanska ploča*. Obzor (1934). br. 187.
- 19) *Hrvatska crkvena prikazanja*. Obzor 1934, 9. XII (prikaz).

1935

- 20) *Knjige krčkih glagoljaša u XVI stoljeću*. Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor knj. XV, Beograd 1935, 1—32.
- 21) *Glagoljski spisi iz krčkog suda*. Obzor (1935), 18. X.

1936

- 22) *Opatija svete Lucije u Baški i drugi benediktinski samostani na Krku*. Croatia sacra [i posebno], Zagreb 1936, 1—36.
- 23) *Bizantološki kongres u Rimu*. Obzor (1936), 6. VIII i 6. X.

1938

- 24) *Bellarmino-Komulovićeve kršćanski nauk*. Vrela i prinosi VIII, Sarajevo 1938, 1—50.
- 25) *Jakov Ledesma i njegov nauk kršćanski 1583*. Sarajevo 1938, I—XLII, 1—36.
- 26) *Samo je jedan otok Krk*. Krčki kalendar za 1938, Zagreb 54—57.

1939

- 27) *Povijest crkve sv. Vida Dobrinja*. Krčki kalendar za 1939, 32—46.
- 28) *Narodne pjesme s otoka Krka*. Krčki kalendar za 1939, 61—63, i 1940, 21—25.

1940

- 29) *Prilog za sudbinu Alvaresove latinske gramatike među Hrvatima*. Vrela i prinosi XI, 1940, 12—34.
- 30) *Ivan Kraljić i njegov glagoljski rječnik*. Građa za povijest književnosti hrvatske knj. XV, 1940, 151—181.
- 31) *Mali kršćanski nauk J. Ledesme u hrvatskom prijevodu od g. 1578*. Vrela i prinosi knj. XI, 1940, 68—91.
- 32) *Ilirski kolegij u Fermu*. Nastavni vjesnik 48, 1940, 1—6.

1941

- 33) *Bellarmino-Kašićev »Nauk krstjanski« po izdanju od 1633*. Vrela i prinosi knj. XII, 1941.
- 34) *Nikola Brozić*. Nastavni vjesnik knj. 49, 1941, 14—26.
- 35) *O glagoljašu Ivanu Kraljiću*. Krčki kalendar za 1941, 41—45.
- 36) *Ivan Matetić-Ronjgov*. Krčki kalendar za 1941.
- 37) *Ivan Milčetić*. Krčki kalendar za 1941.
- 38) *Što pišu knjige o otoku Krku*. Krčki kalendar za 1941.

- 39) *Šime Budinić nije bio na Tridentskom koncilu*. Nastavni vjesnik knj. 50, 1941—42, 358—360.
- 40) *Akademija*. Hrv. enciklopedija 1 (1941), 127—131.
- 41) *Bašćanska ploča*. Hrv. enciklopedija 2 (1941), 274—276.
- 42) *Baška*. Hrv. enciklopedija 2 (1941), 277.
- 43) *Bernard* (u hrv. književnosti). Hrv. enciklopedija 2 (1941), 433—434.
- 44) *Biblija, prijevodi staroslavenski, hrvatski i dr.* Hrv. enciklopedija 2 (1941), 486—496.

1942

- 45) *Božićne igre*. Hrv. enciklopedija 3 (1942), 197.
- 46) *Bratovštine kod Hrvata*. Hrv. enciklopedija 3 (1942), 247—252.
- 47) *Brautić Nikola*. Hrv. enciklopedija 3 (1942), 256.
- 48) *Brevijari glagoljski*. Hrv. enciklopedija 3 (1942), 290—291.
- 49) *Brigita*. Hrv. enciklopedija 3 (1942), 304.
- 50) *Brozić Nikola*. Hrv. enciklopedija 3 (1942), 397.
- 51) *Brusić Vladislav*. Hrv. enciklopedija 3 (1942), 410.
- 52) *Buća*. Hrv. enciklopedija 3 (1942), 438—439.
- 53) *Cehovi (bratovštine) u Dalmaciji*. Hrv. enciklopedija 3 (1942), 656—657.
- 54) *Cezarije od Heisterbacha*. Hrv. enciklopedija 3 (1942), 701.
- 55) *Cosmi Stjepan*. Hrv. enciklopedija 4 (1942), 71.
- 56) *Crijević Ilija*. Hrv. enciklopedija 4 (1942), 96—97.
- 57) *Čiprovec*. Hrv. enciklopedija 4 (1942), 319.
- 58) *Čobarnić Josip*. Hrv. enciklopedija 4 (1942), 329.
- 59) *Čudesa Bogorodice*. (legende). Hrv. enciklopedija 4 (1942), 381.
- 60) *Dalmatin Jurij*. Hrv. enciklopedija 4 (1942), 495—496.
- 61) *De Ponte Valerije*. Hrv. enciklopedija 4 (1942), 655.
- 62) *Didacus Pyrrhus*. Hrv. enciklopedija 4 (1942), 726.
- 63) *Dijanić Juraj Franjo*. Hrv. enciklopedija 4 (1942), 766.
- 64) *Petar Zoranić, Planine, tekst s tumačem i rječnikom priredio*. Zagreb 1942, 1—202.
- 65) *Milan Rešetar*, (nekrolog). Književni tjednik, Zagreb, god. 1, br. 6.

1944

- 66) *Narodne pjesme otoka Krka*, Zagreb 1944, 1—240.
- 67) *Staroslavenska akademija u Krku*. Croatia sacra 22 (1944), 3—56.

1945

- 68) *Dimitrović Nikola*. Hrv. enciklopedija 5 (1945), 14.
- 69) *Divković Matej*. Hrv. enciklopedija 5 (1945), 104—105.
- 70) *Divnić* (obitelj). Hrv. enciklopedija 5 (1945), 106.
- 71) *Dragović* (obitelj). Hrv. enciklopedija 5 (1945), 238.
- 72) *Dubašnica*. Hrv. enciklopedija 5 (1945), 352.
- 73) *Dubrovnik* (književnost). Hrv. enciklopedija 5 (1945), 380—384.

1949

- 74) *Salamunova pisma*. Građa za povijest književnosti XVII, 1949, 197—205.
 75) *Stošićev legendarij*. Građa za povijest književnosti XVII, 1949, 206—220.

1950

- 76) *Marko Marulić*. Judita, tekst i komentar. Zagreb 1950, 23—160.
 77) *Još Marulićevih stihova*, Marulićev zbornik, Zagreb 1950, 279—298.

1951

- 78) *J. Radonić: Štamparije i škole rimske kurije*. (recenzija). Historijski zbornik IV, 1951, 258—270.
 79) *Jedna hrvatskoglagoljska inkunabula*. Rad JAZU 285, 1951, 53—93.

1952

- 80) *U Rječniku Jugoslavenske akademije sv. 53*, 1952, odradba riječi: *pržeć- psik i purman-pustajliti*.
 81) *Vj. Štefanić i L. Košuta: Arhiv bivše osorske biskupije. Starine JAZU 43*, 1952, 289—332.
 82) *Glagoljski notarski protokol iz Draguča u Istri (1595—1639)*. Radovi Staroslavenskog instituta I, 1952, 73—174.
 83) *Josip Vajs: Najstariji hrvatskoglagoljski misal* (recenzija). Slovo I (1952), 47—55.

1953

- 84) *Novija istraživanja o Kločevu glagoljašu*. Slovo 2, 1953, 67—74.
 85) *Gršković—Štefanić: Nike uspomene starinske J. A. Petrisa*. Zbornik za narodni život i običaje 37, Zagreb 1953, 81—143.
 86) *Dragučka starina*. Riječka revija II, 1953, 25—30.
 87) *Fr. Grivec, Žitja Konstantina in Metodija. Ljubljana 1951*. (recenzija) Slovo 3, 1953, 70—72.
 88) *Rad na proučavanju arhiva Osorske biskupije*. Ljetopis JAZU 57, 1953, 163—167.
 89) *Izvještaj o istraživanju glagoljskih akata po otoku Krku*. Ljetopis JAZU 57, 1953, 256—257.

1954

- 90) *Glagoljica u Rijeci*. Riječki Zbornik, Zagreb 1954, 393—435.
 91) *Dvije frankopanske glagoljske darovnice Pavlinima*. Zbornik historijskog instituta, vol. 1, Zagreb 1954, 137—148.
 92) *Još tri glagoljske isprave bašćanskog notara Mantakovića iz godine 1514 i 1527*. Zbornik historijskog instituta, vol. 1, Zagreb 1954, 149—153.

1955

- 93) *Kločev glagoljaš i Luka Rinaldis*. Radovi Staroslavenskog instituta knj. II, Zagreb 1955, 129—153.
- 94) *Oporuka Matija Baromića*. Radovi Staroslavenskog instituta knj. II, 1955, 231—234.
- 95) *O prvom izdanju glagoljskog brevijara* (recenzija). Slovo 4—5, Zagreb 1955, 108—111.
- 96) *Akademija*. Enciklopedija Jugoslavije 1 (1955), 26—28.
- 97) *Baromić Blaž*. Enciklopedija Jugoslavije 1 (1955), 379.
- 98) *Baromić Jakov*. Enciklopedija Jugoslavije 1 (1955), 379.
- 99) *Bašćanska ploča*. Enciklopedija Jugoslavije 1 (1955), 384—387.
- 100) *Bedričić Silvestar*. Enciklopedija Jugoslavije 1 (1955), 407.
- 101) *Biblija, staroslavenski prijevod, hrvatski prijevodi*, Enciklopedija Jugoslavije 1 (1955), 494—499.
- 102) *Blažiolović Jakov*. Enciklopedija Jugoslavije 1 (1955), 623.
- 103) *Bogdan Petar*. Enciklopedija Jugoslavije 1 (1955), 631.
- 104) *Izveštaj o evidentiranju glagoljskih rukopisa na otoku Krku*. Ljetopis JAZU 59, Zagreb 1954, 57—63.

1956

- 105) *Glagoljaši u Kopru*. Starine 46, Zagreb 1956, 203—331.
- 106) *Bratovštine*. Enciklopedija Jugoslavije 2 (1956), 186—188.
- 107) *Brautić Nikola*. Enciklopedija Jugoslavije 2 (1956), 190.
- 108) *Brevijari, brevijari hrvatskoglagoljski*. Enciklopedija Jugoslavije 2 (1956), 199—201.
- 109) *Brozić Nikola*. Enciklopedija Jugoslavije 2 (1956), 242.
- 110) *Budinić Šimun*. Enciklopedija Jugoslavije 2 (1956), 251—252.
- 111) *Čikulin Ivan Franjo*. Enciklopedija Jugoslavije 2 (1956), 595.
- 112) *Dalmatin Antun*. Enciklopedija Jugoslavije 2 (1956), 650.

1957

- 113) *Splitski odlomak glagoljskog misala starije redakcije*. Slovo 6—8, Zagreb 1957, 54—133.
- 114) *Ladislav Polgár*, Bibliographia de Historia societatis Jesu in regnis olim corona Hungarica unitas (1560—1773). Romae, Institutum historicum S. J. 1957. Str. XIX + 184 (Prikaz). Historijski zbornik (1957), 264—265.

1958

- 115) *Glagoljski zapis u Čajničkom evanđelju i u Radosavljevu rukopisu* Zbornik Historijskog instituta II, Zagreb 1958, 5—15.

1960

- 116) *Glagoljski rukopisi otoka Krka*. Djela JAZU knj. 51 Zagreb 1960, 1—455 + 33 fotokopije izvan teksta.
- 117) *Slovník jazyka staroslovenského*. Slovo 9—10, Zagreb 1960, 207—211).

- 118) *J. Vašica — J. Vajs, Soupis staroslovanských rukopisů Narodního musea v Praze.* Praha 1957, Slovo 9—10, 1960 (recenzija).
 119) *Inkunabule hrvatskogljagoljske.* Enciklopedija Jugoslavije 4 (1960), 365—366.

1961

- 120) *Riječki fragmenti — glagoljica u riječkoj općini.* Zbornik Historijskog instituta, knj. III, Zagreb 1961, 215—287.

1962

- 121) *Svetozar Ritig. (In memoriam).* Slovo 11—12, 1962, 5—13.
 122) *Problem rječnika južnoslavenskih redakcija staroslavenskog jezika,* Slovo 11—12, 1962, 181—187.
 123) *J. Badalić. Jugoslavica usque ad annum MDC.* Slovo 11—12, 1962, 225—231.
 124) *Karaman Matej.* Enciklopedija Jugoslavije 5 (1962), 200—201.
 125) *Levaković Rafael.* Enciklopedija Jugoslavije 5 (1962), 422—424.
 126) *Krk, Kulturnohistorijski pregled.* Enciklopedija Jugoslavije 5 (1962), 521—522.

1963

- 127) *Tisuću i sto godina od Moravske misije.* Slovo 13, Zagreb 1963, 5—42.

1964

- 128) *Glagoljski Transit svetog Jeronima u starijem prijevodu.* Radovi 5, Zagreb 1964, 99—161.
 129) *Schütz Joseph, Das handschriftliche Missale illyricum cyrillicum Lipsiense.* I. u. II. Band. Otto Harrassowitz, Wiesbaden 1963. Die Welt der Slaven IX, Heft 3, 1964, 328—336 (recenzija na njemačkom jeziku).
 130) *Isto,* Slovo 14, 1964. (recenzija na hrvatskom jeziku).
 131) *Dr. Roko Rogošić. (In memoriam).* Slovo 14, 1964.

1965

- 132) *Milčetić Ivan.* Enciklopedija Jugoslavije 6 (1965), 108.
 133) *Misal, hrvatskogljagoljski misali, latinski misali.* Enciklopedija Jugoslavije 6 (1965), 133—135.

1966

- 134) *Првобитно словенско писмо и најстарата глагољска епиграфика.* Словенска писменост. 1050 годишнина на Климент Охридски. Охрид — Скопје 1966., 13—30.

1967

- 135) *O postupku redakcije Jadranskog zbornika*. Telegram VIII, br. 360. Zagreb, 24. ožujka 1967.
136) *Slavia*. Ročnik XXXV (1966). Prikaz. Slovo 17 (1967), 218—222.

1968

- 137) Marko Marulić, Judita. Zora. Zagreb, 1968. (Tekst i tumač priredio Vj. Št.)

1969

- 138) *Glagoljski rukopisi Jugoslavenske akademije*. Dio I. Zagreb, JAZU, 1969, 1—300.
139) *Determinante hrvatskog glagolizma*. Vjesnik, 30, IX.
140) Hrvatska književnost srednjega vijeka. Pet stoljeća hrvatske književnosti. Kolo VII, sv. I, VII—XIX, 1—548.
141) *Prvobitno slavensko pismo i najstarija glagoljska pismenost*. Slovo 18—19 (1969), 7—40 + 18 fotosnimaka.
142) *Vladimir Mošin. O 75-godišnjici života*. Slovo 18—19, 141—154.
143) *Ricerche slavistiche IV—XIII*. Prikaz. Slovo 18—19, 424—431.
144) *In memoriam. Josef Vašica*. Slovo 18—19, 383.

1970

- 145) *In memoriam. Antun Šepić*. Slovo 18—19, 384.
146) *Dobrinjski pjesnik-glagoljaš Ivan Uravić*. Krčki zbornik I
N a p o m e n a : U ovome popisu znanstvenih i stručnih radova prof. Vjekoslava Štefanića nije spomenut njegov prevodilački (npr. *Boccaciov Dekameron 1923—24. godine*) i književni rad iz razdoblja Štefanićevih mladih i studentskih dana. Nisu spomenuti niti neki drugi novinski i slični članci, jer nisu u vezi sa Štefanićevim stručnim radom.

R é s u m é

L'OEUVRE SCIENTIFIQUE DU PROFESSEUR VJEKOSLAV ŠTEFANIĆ

Quand on considère l'histoire culturelle de l'île de Krk on ne peut pas omettre le nom du professeur Štefanić, qui depuis 40 ans enrichit la science croate de nouvelles cognitions sur l'île de Krk et son héritage culturel: le glagolitisme croate.

Né à Draga Bašćanska en 1900, pendant toute sa vie est resté étroitement lié à son pays natal en lui consacrant toutes ses énergies physiques et spiri-

tuelles. En effet, la culture glagolitique était son intérêt principal dès ses jeunes années quand il contemplait les missels glagolitiques et entendait les chœurs de son église villageoise. Plus tard il devient maître en paléographie glagolitique, l'auteur de plusieurs monographies et d'œuvres de synthèse. Son penchant vers ces études révèle un sentiment patriotique. Cependant, ce sentiment n'a jamais détérioré sa méthode scientifique toujours très rigoureuse.

Bien que les œuvres scientifiques de Štefanić retiennent les cent quarante-six unités de sa bibliographie (ce sont des dissertations, éditions de textes, monographies) toutefois son aspiration fondamentale reste la suivante: inventarier et identifier d'abord le patrimoine culturel et ensuite rédiger les œuvres synthétiques.

À partir de 1926 il fut professeur aux lycées d'Ogulin, Krk, Čuprija et Karlovac, mais pendant les vacances il revenait sur l'île de Krk pour faire des recherches dans les archives capitulaires, ceux des couvents, paroisses, municipalités, dans l'archive épiscopale et même dans les maisons privées afin de retracer les matériaux glagolitiques. Lorsqu'en 1948 l'Institut d'histoire de l'Académie yougoslave (JAZU) devient le centre du catalogage systématique des manuscrits et des matériaux d'archives, le prof. Štefanić fut chargé d'inventorier les manuscrits et les documents des deux plus riches collections glagolitiques: celle de l'Archive de l'Académie yougoslave et les manuscrits glagolitiques de l'île de Krk. Il se met à voyager à Rijeka, Koper, Ljubljana, Split, Rab et Lošinj et à inventorier les matériaux glagolitiques à l'aide desquels il réussit à éclaircir de nombreux problèmes dans ces centres culturels. D'après les matériaux d'archives il rédige un aperçu de l'instruction publique sur l'île de Krk et un autre portant sur l'édition des livres glagolitiques. Il recueille et publie les chansons populaires, note les superstitions et les mœurs populaires de l'île de Krk, rédige des aperçus historiques de l'abbaye de la Sainte Lucie de Baška, et d'autres couvents bénédictins. Il étudie le notariat de l'île de Krk, la Table de Baška (Baščanska ploča), l'historiat de l'Académie slave de Krk etc. Il effectue les études sur la structure ethnique de la ville de Rijeka, la liturgie glagolitique et l'usage de l'alphabet glagolitique dans la municipalité de Rijeka. Il fait publier les monuments glagolitiques de Draguč en Istrie, étudie les documents des tertiaires glagolites de Koper, les problèmes du glagolitisme en Bosnie etc. Les manuscrits glagolitiques catalogués par Štefanić ont été publiés dans deux ouvrages importants: *Les manuscrits glagolitiques de l'île de Krk* (1960), contenant les 255 manuscrits décrits, et *Les manuscrits glagolitiques de l'Académie yougoslave*. Tome I (1969). Celui-ci contient 443 manuscrits dont 157 fragments, sans compter les parchemins. La méthode de description de Štefanić consiste en ceci qu'il éclaircit un manuscrit de tous les aspects, de sorte que chaque unité se présente sous la forme d'une monographie plus ou moins vaste.

Par ses tenaces et persévérantes recherches il a enrichi la science et il s'est mis en vedette comme meilleur médiéviste croate. Seul Štefanić a été capable de poser les fondements solides, fixer l'orientation et déterminer un développement planifié de l'Institut Paléoslave de Zagreb dont il était directeur (1962—1967). Il y travaille à la formation des jeunes cadres et rédige les publications de l'Institut: *Slovo* et *Radovi* où il publie aussi des dissertations, recensions, comptes rendus et nécrologues.

On a rendu hommage à l'œuvre scientifique de Štefanić en lui décernant le Prix de la République pour l'ensemble de son œuvre (1966), et le doctorat honoris causa de la Faculté des lettres de Zagreb. Ses principales œuvres: *Les manuscrits glagolitiques de l'île de Krk*, *Les manuscrits glagolitiques de l'Académie yougoslave* et le *Précis d'histoire de la littérature croate médiévale*, avec un choix de textes, constituent une base solide pour une étude approfondie des manuscrits glagolitiques croates du point de vue linguistique, littéraire et historique. La slavistique internationale dont la tâche consiste à élaborer des catalogues de tous les manuscrits glagolitiques du monde a obtenu dans l'œuvre de Štefanić une contribution solide.

Traduit par Oskar Kisić

**KRČKI
ZBORNIK**

1

**KRK
1970**

KRČKI ZBORNIK

POVIJESNOG DRUŠTVA OTOKA KRKA
PODRUŽNICE POVIJESNOG DRUŠTVA HRVATSKE

SVEZAK 1

Urednički odbor:

dr BRANKO FUČIĆ

PETAR STRČIĆ (glavni urednik)

dr NIKOLA ŠPANJOL

RIKARD ŽIĆ

RUDOLF ŽIĆ

Ovaj je svezak uredio:

PETAR STRČIĆ

Nacrt korica:

dr BRANKO FUČIĆ